

Pekka Ervast

ESOTEERINEN
TEOSOFIA

Pekka Ervast

ESOTEERINEN TEOSOFIA

Helsinki 2000

Pekka Ervast -seminaarin työryhmä

Offsetpaino Sipiläinen
2000
Digitalisoitu näköispainos 2006

Saatteeksi

Tämä Pekka Ervastin todennäköisesti ennen julkaisematon esitelmä on tallennettu vertaamalla kahta hieman toisistaan poikkeavaa jäljennöstä, eikä Pekka Ervast luultavasti ole itse tarkastanut kumpaakaan versiota. Ruusu-Ristin arkistossa olevassa jäljennöksessä, on sulkumerkkien väliin merkitty tieto: „Pikakirj. E.P.” Nimikirjaimet tarkoittavat ilmeisesti Elli Peitsoa. Kirjoituskoneella kirjoitetun esitelmän alkuun otsakkeen viereen on lyijykynällä kirjoitettu sana: „Korjaamaton”. Toisessa, Seppo Aallon kokoelmissa olevassa jäljennöksessä ei ole merkintöjä ja siinä on muutamia lauseita, jotka puuttuvat edellisestä. Lauseet on lisätty tähän versioon ja ristiriitaisissa tilanteissa käytetty maalaisjärkeä. Kieliasu on pidetty alkuperäisenä.

Pekka Ervastin koottuihin teoksiin tämäkin esitelmä tullaan kaikella tiedolla ja taidolla toimittamaan parempaan julkaisuasuun, mutta saakoon se palvella tällaisena torsonakin kaikkia niitä, jotka ovat tulleet tiellään kohtaan: *mutta minä en tiedä mitään.*

Esitelmä julkaistaan neljännessä Pekka Ervast -seminaarissa Espoon Hanasaaren ruotsalais-suomalaisessa kulttuuri-keskuskuksessa 21.5.2000. Seminaarin teemana on *Ihminen uuden tietoisuuden kynnyksellä.* Esitelmä jaetaan seminaariin osallistujille Pekka Ervast -seminaarin työryhmän lahjana. Esitelmän julkaisemiseen on Ruusu-Ristin Kirjallisuusseuran lupa.

Espoossa 11.5.2000
Pirjo Aalto

ESOTEERINEN TEOSOFIA

Pekka Ervastin esitelmä 11.5.1930

Esoteerinen teosofia, jota julistetaan koko maailmalle ja kaikille ihmisille, jotka haluavat kuunnella, on maailmankatsomus, se elämänymmärrys, jota ihmisille tarjotaan. Olemme näinä muutamina viimeisinä sunnuntaina tarkastaneet tätä teosofista sanomaa ajallemme ja olemme katselleet sitä kolmelta kannalta, tieteelliseltä, filosofiselta ja uskonnolliselta. Ja jos lyhyesti muistelemme, mihin johtopäätöksiin olemme tulleet, niin teosofinen sanoma on tieteellisesti katsoen se maailmankatsomus, jonka yksityiskohdat, eri opit, on annettu Salaisen Veljeskunnan taholta madame Blavatskyn kautta. Ne alkuperäiset teosofiset opetukset eli opit, jotka käsittävät jälleensyntymisen, karman, j.n.e., muodostavat eksoteerisen teosofian tieteelliseltä kannalta katsoen sentähden, että kaikki nuo opit ovat tieteellisesti päteviä, niin tieteellisesti päteviä kuin me saatamme vaatia, sillä niitä on vuosimiljoonien kuluessa tutkittu. Ne perustuvat monien, monien kokemuksiin pitkien aikojen kuluessa.

Taas filosofiselta kannalta katsoen teosofinen sanoma on omiansa lisäämään meissä ihmisissä enemmän onnea ja elämäniloa, se on omiansa tekemään meistä optimisteja ja karkoittamaan meistä pessimismin. Oikea filosofinen asenne

elämään nähden teosofisen maailmankatsomuksen valossa on optimistinen, se on semmoista optimismia, joka perustuu siihen uskoon ja vakaumukseen, että kaikki lopulta, syvimältä on hyvää.

Ja kun uskonnolliselta kannalta koetamme katsoa teosofista maailmankatsomusta, niin se on itse uskonnon ydin. Se ei ole mikään uusi uskonto, vaan uskonnon ydin, koska se vie meidät siihen kaikkien uskontojen syvimpään oppiin, että Jumala on yksi, että elämän henki eli Jumala on meidän kaikkien Isä, ja että me kaikki ihmiset ja siis kaikki elävät olennot olemme tasa-arvoisia veljiä elämän eli Jumalan edessä. Se on tämä usko veljeyteen, kaikkien yhteenkuuluvaisuuteen, joka on uskonnollisena perusytimenä teosofisessa maailmankatsomuksessa ja jota madame Blavatsky yhtämittaa teroitti. Ja se, mikä tässä teosofisessa sanomassa on niin silmiinpistävästi toisenlainen, kuin kaikissa muissa maailmankatsomuksissa ja uskonnoissa ja filosofioissa, on se, että tätä teosofista sanomaa ei tarjota sokean uskon tavalla, ei sillä tavalla, että sanottaisiin ihmisille: uskokaa, että asiat ovat näin, niin teidän on hyvä olla, te tulette pelastetuiksi j.n.e., vaan madame Blavatsky kaikissa kirjoissaan ja kirjoituksissaan ja koko esiintymisessään oli itse erittäin arka tässä suhteessa. Ei saa koskaan vedota mihinkään sokeaan uskoon, ei auktoriteetteihin umpimähkään, vaan teosofian sanoma sisältää aina Helena Blavatskyn kannalta katsoen kehoituksen totuuden etsimiseen. Jos me tahdomme omaksua teosofisen maailmankatsomuksen, niin se ei voi tulla meille minkäänlaisena sokeana uskona, niinkuin meille tarjotaan kristillisen kirkon tai minkä tahansa lahkon elämänymmärrystä, vaan se tulee meille etsimisen kautta. Ainoastaan silloin, jos totuutta etsimme, voimme saavuttaa teosofisen elämänymmärryksen. Meidän täytyy välttämättä olla

totuudenetsijöitä koko järkemme ja älymme puolesta. Meidän täytyy ajatella, tai jos emme osaa ajatella, oppia ajattelemaan, jos tahdomme tulla teosofeiksi. Me emme saa omaksua mitään umpimähkään, ei sentähden, että joku kirja tai henkilö on meistä auktoriteetti, jonka sanaan me uskomme. Ainoastaan sen nojalla, että olemme itse ajatelleet, etsineet ja siten etsimällä löytäneet, että tullessamme joihinkin tuloksiin olemme tulleet niihin sen nojalla, että meidän järkemme on täydellisesti tyydytetty, että meidän omatuntomme ja sydämemme hyväksyy, mitä järkemme myöntää oikeaksi.

Madame Blavatsky oli tässä suhteessa niin tarkka. Hän kammoi sokeaa uskoa ja hän vetosi Buddhan sanoihin: „teidän ei pidä mitään uskoa sentähden, että se on kirjoitettu pyhiin kirjoihin tai että joku enkeli tai arkkienkeli tai viisas ihminen on niin sanonut, vaan ainoastaan sentähden, että teidän oma järkenne ja sisäinen ymmärryksenne myöntää asian oikeaksi.” Siksi voimme ymmärtää, minkätähden madame Blavatsky oli niin omituinen esiintymisessään. Kuinka helppoa hänen, jolla oli salaisia kykyjä, oli tulla auktoriteetiksi kaikkien niiden silmissä, jotka häntä ympäröivät ja olivat hänen tuttujaan, tulla semmoiseksi viisaaksi tietäjäksi, jonka sanat olivat erehtymättömiä ja sitten myöskin maailman silmissä tulla yliluonnolliseksi auktoriteettiolennoiksi. Mutta hän ei sitä tahtonut, vaan päinvastoin kammoksui sitä. Hän oli saanut aivan toisen tehtävän mestariltaan, sentähden hän esiintymisessään oli, niinkuin voisimme sanoa, huolellinen sen suhteen, ettei kukaan saanut ajatella, että hän oli erehtymätön, täydellinen ihminen. Hän koetti sanoissaan olla suora ja käyttää karkeaa kieltä ja olla esiintymisessään kova ja poistyöntävä, milloin taas säälivän ironinen, ettei kukaan vain tarrautuisi hänen personallisuuteensa. Hän poltti tupakkaa, ettei hän olisi

näyttänyt naispyhimykseltä, hän kirosi ja nimitti naisystäviään ironisilla nimityksillä, sanoen heitä tyhmiksi pässinpäiksi. Hän oli erittäin varovainen, ettei kukaan pitäisi häntä auktoriteettina, erehtymättömänä ihmisolentona. Hän viittasi vain mestareihin. Sentähden maailma on saanut hänestä aivan väärän kuvan, eikä se suinkaan ole asettanut häntä vapahtajien rinnalle, ei Kristuksen, ei Buddhan, vaan on pitänyt häntä suurena petkuttajana, sfinksinä kylläkin, sillä ei koko Europpa eikä Amerikka ollut nähnyt semmoista olentoa, joka niin uskalsi petkuttaa.

Tällä kaikella madame Blavatsky tahtoi saavuttaa sen tarkoituksen, että kaikki ajattelisivat, tutkisivat ja lukisivat. „Älkää minuun katsoko, minähän olen tämmöinen vanha kaakki, johon ei kannata katsoa. Tutustukaa kaikkiin maailman uskontoihin ja filosofioihin ja etsikää totuutta, silloin te lopulta tulette teosofeiksi, sillä kun te oikein etsitte ja epäilette, kun heitätte kaikki auktoriteetit romukoppaan, kun etsitte ja ajattelette, niin lopulta tulette teosofiaan, siihen maailmankatsomukseen, jota minä olen kutsuttu julistamaan.”

Tämä on mahdoton ero madame Blavatskyn antaman teosofisen maailmankatsomuksen ja kaikkien uskontojen pelastavien sanomien välillä. Jos muualla vedotaan sokeaan uskoon, niin eksoteerisessa teosofiassa vedotaan ainoastaan ajatteluun ja järkeen, mutta ei sokeaan järkeen, vaan semmoiseen, joka uskaltaa ajatella kaikkia maailman asioita. „Niin kauan kuin te olette kiinni järkenne puolesta ennakkoluuloissa, niin kauan te ette voi saavuttaa teosofista vapautusta. Niin kauan kuin olette kiinni siinä luulossa, ettei totuutta voi saavuttaa, tietää, niin kauan kuin te luulette, että ihmiseltä on kielletty yliluonnollisten asioiden tutkiminen, ajatellen, ettei

hänen ole lupa tutkia asioita, jotka kuuluvat henkeen ja henkimaailmaan, niin kauan te ette voi saavuttaa teosofista totuutta. Teidän täytyy tutkia kaikkia asioita, eikä mistään pelästyä. Teidän järkenne tutkiva katse on oikeutettu suuntautumaan mihin tahansa, tutkimaan mitä kysymystä tahansa.”

Sillä tavalla täytyy meidän järkemme olla organisoituna. Ja sitten me lopulta kyllä tulemme teosofiseen elämänymmärrykseen, sitten järkemme puolesta omaksumme ja hyväksymme mestarien antaman sanoman. Ja madame Blavatsky sanoo, että on luonnollista, että tällöinen syvä ajatustyö, tällöinen järjen puhdistus on omiansa myöskin muuttamaan meidän elämämme. Me emme ennätä totuutta etsiä, me emme jaksakaan viitsiä sitä tehdä, jos olemme mukana kaikissa maailman huvituksissa ja palvomme omia halujamme ja himojamme. Meidän on silloin mahdoton etsiä totuutta koko mielellämme. Sentähden on luonnollista, että kun etsimme, me itse samalla vapaudumme kaikista karkeista synneistä ja maailman rakkaudesta, semmoisista haluista, jotka eivät tyydy, ellei ole yhtämittä uusia huvituksia. Sentähden madame Blavatsky sanoi: „Teosofi on se, joka teosofiaa tekee.” Ja se merkitsee, että teosofi on se, joka elää teosofisesti, eli teosofi on se, joka ei voi välttää sitä, että hän tulee eläneeksi yhä valoisammin ja valoisammin, toisin sanoen hän rakastaa yhä enemmän, hänen sydämensä käy yhä lämpimämmäksi. Sentähden teosofinen etsintä itsessään on moraalisesti, siveellisesti itsekasvattavaa.

Sentähden, jos tahdomme puhua teosofisesta moraalisesta, niinkuin uskonnossa puhutaan kristillisestä moraalisesta, niin voisimme sanoa, että eksoteerinen teosofinen

moraali on semmoinen, joka seuraa itsestään silloin, kun ihminen harrastaa teosofista ajattelua. Mitä vakavammin ja ehjemmin ihminen on totuudenetsijä, sitä moraalisempi hän on, sitä enemmän hän elää teosofista moraalialla, sillä käsi kädessä ei voi käydä teosofinen totuuden etsintä ja jonkunlainen moraalittomuus, epäsiiveellisyys.

Mutta tämä on kaikki eksoteerista, ja me tiedämme, että Helena Blavatsky puhui aina esoteerisesta teosofiasta, että sitä on olemassa. Meidän mieleemme tekee nyt kysyä: mikä sitten on tämä esoteerinen teosofia?

Kun ihminen, totuudenetsijänä on saavuttanut teosofisen maailmankatsomuksen, omaksunut jälleensyntymisen ja karman ja seitsemän periaattia ja mitkä tahansa teosofiset opit, niin kuta vakavampi hän on, sitä pikemmin hänelle tulee seuraava kohta: „mutta todellisuudessa minä en oikeastaan tiedä mitään. Minä olen kyllä kovasti etsinyt ja ajatellut ja saavuttanut järjessäni tällaisen vakaumuksen, mutta tiedänpö minä, että ihminen on jälleensyntyvä olento, että ihminen kuolemansa jälkeen elää astraaliruumiissaan, että hänellä on seitsemän periaattia, että hänen pitää voida tulla aivan jumalaksi? Ei, en minä sitä tiedä.” Näin ihminen sanoo itselleen. Vaikka hän on saavuttanut teosofisen elämänymmärryksen ja elää sen valossa siiveellisesti ja kauniisti, niin hän tulee kohtaan, jolloin hän tunnustaa itselleen, ettei hän oikeastaan mitään tiedä. Jos hän ei näin tahdo, että tämä huomio jää hedelmättömäksi, että hän jää paikoillaan astumaan menemättä eteenpäin, jos hän ei siis tahdo jäädä siihen henkiseen pimyyteen, jossa hän huomaa olevansa, jos kohta hänen järkensä on kirkastunut ja paljon hyväksynyt, niin silloin hänen eteensä tulee jotain aivan uutta. Ennen hän eteni sillä

tavalla, että hänen piti epäillä ja etsiä ja etsiä, hänen piti kaikkea ajatella ja kaikkea pohtia ja kaikkia opetuksia kääntää ja vääntää ja katsella jokaikiseltä näkökulmalta, hänen täytyi olla hyvin varovainen, ettei hän missään uskonut sokeasti, hänen täytyi vapautua auktoriteeteista, saavuttaa maa jalkojensa alle. Ja nyt hän huomaa, ettei hän oikeastaan mitään tiedä. Mitä häneltä nyt vaaditaan? Uusiako epäilyksiäkö, että hän rupeaa tarkastamaan kaikkia filosofisia oppeja, kaikkea epäilemään ja etsimään? Ei. Varjelkoon hän itseään siitä, sillä nyt, kun hän on tullut siihen kohtaan, että hän tunnustaa itselleen: minä en tiedä mitään — nyt vaaditaan häneltä uskoa. Usko on lapsen leikkiä, turhanpäiväinen lelu, jos se tulee ennen kuin ihminen seisoo aivan paljaana ja alastomana. Jos se tulee ennen ja sanoo: usko näin, niin tulet autuaaksi — niin se on pahan hengen ääni, kiusaajan ääni, kiusaaja meissä. Ja jos toinen ihminen tulee ja sanoo: usko näin — niin se on kiusaaja, ruumistunut paholainen. Ja sellaista pirun peliä on paljon ollut maailmassa. Joukko ihmisiä pyrkii olemaan piruja sillä tavalla, he lukevat itsensä paholaisiksi määrättyjen opintojen kautta, jotta olisivat tilaisuudessa toisia ihmisiä henkisesti johtamaan.

Tämä on hyvin räikeästi ja monen mielestä rumasti sanottu, mutta en voi mitään sille, että se on totta. Me olemme käsittäneet uskon aivan väärällä tavalla, että uskoa voidaan tarjota ihmisille ilman muuta. Me olemme saaneet yhden mysterio-osan, mysterio -käsitteen ja väärentäneet sen alkuperäistä merkitystä. Usko on äärettömän syvää, se on luottamusta siihen, kuten Paavali sanoo, joka ei näy. Se on positiivista, aktiivista luottamusta siihen, joka ei näy, mutta joka tuo sen näkyväksi.

Mikä on se usko, jonka ihmisen pitäisi muistaa tulevan

hänen eteensä silloin, kun hän ottaa todella ensimmäisen filosofisen askeleen, sen, että hän tietää, ettei hän mitään tiedä, kuten Sokrates sanoi? Se usko, joka silloin tulee hänen eteensä, on tämä: uskoa, että tieto on saavutettavissa, uskoa, että viisaita, totuudenetsijöitä, mestareita, vapahtajia on olemassa. „Minä en ole niitä nähnyt,” sanoo ihminen, „en minä tiedä.” — „Aivan niin, sinä et tiedä, et ole niitä vielä niitä nähnyt, mutta sinun pitää uskoa, että sinä voit totuuden tiedon saavuttaa. Jollet tätä usko, et voi mitään saavuttaa. Jollet usko koko sielullasi syvimpiä hengen juuriasi myöten, että olet semmoinen olento maailmankaikkeudessa, joka voi saavuttaa totuuden tiedon ja siis, että toiset ihmiset ovat samanlaisia ja että on ihmisiä, jotka ovat sen tiedon saavuttaneet, niin sinä et pääse eteenpäin. Sinun täytyy nyt uskoa, että mestareita, totuuden tietäjiä, on olemassa, sinun täytyy uskoa vapahtajaan, joka on sinussa itsessäsi, niinkuin muissakin, niinkuin heissä, jotka ovat totuuden tiedon saavuttaneet. Sinun täytyy nyt uskoa, ellet tahdo pysähtyä.”

Minä otan tällöisen räikeän esimerkin, en tahdo sanoa, että jokapäiväisessä elämässä asiat ovat näin räikeästi. Sillä asia on seuraava: me kaikki ihmiset olemme joko ennen tavanneet jonkun elävän mestarin, ennen kuulleet jonkun mestarin opettavan taikka sitten me nyt ensimmäisen kerran vasta kuulemme, että heitä on, ensimmäisen kerran sen nyt vasta ymmärrämme, ja siis se tapaaminen odottaa meitä tulevaisuudessa. Ja jos olemme ennen kuulleet, ennen olleet mukana silloin, kun semmoinen suuri tietäjäolento on astunut maan päällä, kuulleet häntä ja seuranneet häntä jonkin verran hengessämme, niin silloin meillä on jo suhde johonkukun mestariin. Ja jos meillä ole persoonallisia suhdetta vielä, tulemme sen saavuttamaan. Meillä kaikilla ihmisillä on, niinkuin monta kertaa olemme Ruusu-Ristissä teroittaneet,

suhde Vapahtajaan, Kristukseen, joka on meidän sisässämme, joka on aina ollut ihmiskunnan takana, mutta joka Buddhan ja Jeesuksen Kristuksen työn kautta on niin lähellä, että jokainen ihminen voi päästä suhteeseen, yhteyteen tuon sisäisen Vapahtajan, Kristuksen kanssa itsessään. Mutta se ei merkitse — meidän täytyy se ymmärtää — että me jokainen voisimme ilman muuta päästä personalliseen tekemiseen Jeesuksen Kristuksen kanssa. Sitä se ei merkitse, vaan se merkitsee, että me jokainen voimme päästä sisäiseen, mystilliseen yhteyteen Kristuksen kanssa. Mutta kun se hetki tulee, että pääsemme personalliseen tekemiseen mestarin kanssa, niin ei ole sanottu, kenen mestarin kanssa pääsemme, sillä mestareita eli täydelliseksi kehittyneitä ihmisiä on monta, ja ne ikäänkuin ympäröivät Jeesusta Kristusta eli Vapahtajaa, ne ovat kuin Hänen enkeleitään. Ja meillä ihmisillä on ollut tai tulee olemaan tuommoinen, kuinka sanoisin, välitön suhde johonkin niistä. Ja ainoastaan muutamilla ihmisillä on heti välitön suhde Jeesukseen Kristukseen. Useimmiten on niin, koska me ihmiset olemme eläneet useampia kertoja maan päällä ja Jeesus Kristus eli kaksituhatta vuotta sitten, että meillä on personallinen suhde johonkin mestariin, enkeliin. Tämä on se, jonka kanssa me joudumme ensin tekemisiin, ja hän vie meidät Jeesuksen Kristuksen luo. Harvat tulevat suorastaan Jeesuksen Kristuksen kanssa tekemisiin heti.

Kun me personallisesti kohtaamme mestarin, niin me emme voi ensi kädessä sanoa, kenet mestareista kohtaamme, kunnes hän johdattaa ylemmä. Mutta etukäteen voimme sanoa: jokainen ihminen kohtaa jonkun mestarin, kun hän mestaria etsii, ja jokainen mestari on yhtä hyvä, yhtä viisas, yhtä jalo, yhtä puhdas, ja jokainen vie hänet Vapahtajan luo.

Mutta nyt, kun totuudenetsijä, teosofi, on tehnyt tuon huomion: minä en tiedä mitään — silloin hänen eteensä tulee tuo kehoitus: etsi mestaria. Sinä, joka et tiedä mitään, sinun täytyy uskoa, että tieto on saavutettavissa, että on niitä, jotka tietävät. Etsi mestaria! — Tämä sana on aina kaikunut aikojen aamusta lähtien. Aina on ihmisille sanottu: nouse, etsi mestareita! Ja se on esoteerista teosofiaa. Sillä mitä tämä merkitsee? Se merkitsee, että ihmisen elämä nyt muuttuu, nyt se todella ja kokonaan muuttuu. Hän on ennen, ollessaan teosofina, ollut hyvä ihminen, kasvanut siveellisesti, kaikella tavalla kehittynyt toisten silmissä — ei tietysti omissa silmissään, vaikka onhan hän voinut huomata, että suuret, karkeat viat ovat pudonneet hänestä pois, mutta toisten mielestä on hän tullut oikein miellyttäväksi, jaloksi ihmiseksi. Mutta nyt, kun hän tulee tähän kohtaan, että hänestä tulee esoteerinen teosofi, niin hänen elämänsä kokonaan muuttuu. Ei se muutu ulkonaisesti. Silloin, kun ihminen tulee mestarin kanssa personallisesti tekemisiin, ei hänen elämänsä ulkonaisesti muutu, mutta sisäisesti, hänen asenteensa muuttuu, hän itse muuttuu. Jos hän ennen etsi järjellään ja ajatteli ja mietiskeli aina, niin nyt hän ei sillä tavalla ajattele, ei niin paljon pohdi kaikkia asioita, mutta hänessä on kuin herännyt jokin sisäinen sielu, tahto, joka tekee hänet aivan keskittyneeksi olennoksi. Hänen sielunsa on keskittynyt, hänellä on yksi ainoa tahto elämässä. Jos hän ennen, kuin oli teosofi, saattoi tahtoa kaikenlaista, hyvää ja hauskaa, omaa onnea, ja hänellä oli ihanteita, joiden puolesta teki työtä ja sitten hän vähitellen tuli yhä herttaisemmaksi ja sydämellisemmäksi ihmiseksi, niin nyt tulee jotain uutta lisää, hän tulee aivan keskittyneeksi olennoksi, semmoiseksi, jolle tämä elämä muuten on jotain sangen epätodellista. Hänestä tuntuu, kun hän katselee ihmisten elämää: herranen aika, täällä me syömme ja puuhaamme ja jatkamme sukua ja menemme

naimisiin! Ja hän näkee, että se on kerrassaan turhanpäiväistä, ei hän saa kiinni mistään runollisesta sisällöstä, mikä sillä ennen oli, hän ei löydä tuossa kaikessa enää mitään, mutta hänessä herää uusi halu löytää ihminen, joka tietää, mestari, joka tietää. Mikään muu ei saata häntä viehättää, kaikki muu on kuin esteitä tiellä; ne ovat kuin penkkejä ja lehtimajoja, kukkia ja marjoja tiellä. Hän tuntee, että hänen pitää kulkea tietä pitkin mestaria kohti löytääkseen sen olennon, joka näyttää hänelle, mitä ihminen voi saavuttaa ja joka silloin myös sanoo hänelle: tee niin, tee näin.

Nyt tällä esoteerisella tiellä, jolloin ehdottomana ehtona siis on, että ihminen koko olemuksessaan on vakuutettu siitä, että mestareita on ja että hän tulee mestarinsa löytämään, tällä tiellä on nyt silloin kaksi kulkemismahdollisuutta. Toinen on se, että ihminen ei ole tietävinään mitään koko ihmiskunnan historiasta, hän ei katso millään tavalla taaksepäin, hän ei koskaan, ollenkaan ajattele ja muistele niitä eläviä vapah-tajaolentoja, jotka ovat esiintyneet maan päällä, hän katsoo ainoastaan eteenpäin, hän ei ota oppia mistään kirjasta, ei ihmisiltä, hänen katseensa on yksistään suuntautunut siihen mestariin, jota hän ei vielä tunne, mutta jonka hän koko olemuksellaan uskoo olevan. Ja silloin hänen elämänsä on tavattomasti yksinäistä, vaikeaa ja jylhää, sillä hän tavallaan silloin eroittautuu koko ihmiskunnasta ja kulkee suoraan yksin itse joka hetki päättäen, miten hän astuu. Hän tietää ainoastaan sen omassatunnossaan, ettei hän saa laiminlyödä ihmiskuntaa, ei olla ylpeä, ei sillä tavalla eroittautua ihmiskunnasta, että hän jättäisi tuskissaan huutavat ihmiset, jotka hänen tielleen sattuvat, välittämättä heistä mitään. Hän tietää omassa-tunnossaan sen, että jos hän näkee itkevän ihmislapsen tiellä, hän ei saa mennä ohi kyyneleitä pyyhkimättä. Hän ei itse saa

eroittautua ihmiskunnasta, hänen täytyy palvella niitä, jotka hänen tielleen tulevat, mutta hänellä itsellään ei ole mitään turvaa missään, hän kulkee aivan yksin oman Jumalansa varassa.

Mutta toinen mahdollisuus on se, että hän katselee ympärilleen ja huomaa, että ihmiskunta on elänyt kauan ja että sen historian aikana on esiintynyt silloin tällöin viisaita olentoja, suuria vapahtajaolentoja. Hän näkee, että on esiintynyt Jeesus Kristus, Gautama Buddha, Zarathustra, Mooses, Lao-tse, Konfutse, Indian rishit, Egyptin Hermekset, Kreikan Orfeukset j.n.e. Hän näkee, että on paljon viisaita olentoja esiintynyt ihmiskunnan historiassa ja hän sanoo itselleen: nuo ovat niin selvästi, silmiinpistävästi viisaampia kuin minä. Otan yhden niistä ja luotan hänen opetuksiinsa, hänen elämänneuvoihinsa. - Siis sanokaamme, että joku ajattelee näin: „minähän olen täällä kristikunnassa, minä huomaan nyt, että täällä kristikunnassa olen saanut oppia jotain Mooseksesta, juutalaisten suuresta kansallisesta vapahtajasta, joka vei heidät ulos Egyptin maasta ja antoi heille heidän uskontonsa, lain ja käskyt, joita Juudan kansan piti noudattaa, Ja minä olen aina todella itse ottanut nuokin asiat leikin kannalta. Enhän ole koskaan seurannut Moosesta sen enempää kuin Kristustakaan. Eihän kristikunnassa kukaan oikein vakavasti ole seurannut Moosesta. Koko kristillinen yhteiskuntajärjestys on rakennettu sille edellytykselle, että Mooseksen lakia rikotaan. Jos minä nyt ottaisin Mooseksen oppaakseni ja hänen kymmenen käskyänsä ja mitä muuta voi häneltä mahdollisesti olla juutalaisten pyhissä kirjoissa. Minä luotan siihen, kun hän sanoo: »älä varasta, älä murhaa, älä tapa». Minä luotan niihin ja syvennyn niiden henkeen ja täytän ne. Ei tule kysymykseen, että rikkoisin niitä. Jos seuraan Moosesta, se merkitsee, että seuraan häntä hänen

käskeyssään koskaan rikkomatta. Silloin olen valinnut Mooseksen oppaakseni, mestariksi, sillä ihmeellinen olento hän oli, hän vei Juudan kansan Egyptistä, hän kuoli jollakin vuorella, eikä hänen ruumistaan koskaan löydetty. Hän jutteli henkiolennon, Herransa kanssa Siinain vuorella ja hänen kasvonsa loistivat niin, ettei hän voinut näyttää niitä kansalle, sillä se ei olisi kestänyt niiden loistoa. Hän oli epäilemättä hyvin viisas ja merkillinen ihminen, ja ehkä minäkin voisin kerran seisoa Jumalan edessä kasvoista kasvoihin ja nähdä kaikki elämän totuudet. En voi Mooseksen yli nousta, häntä halveksia. Seuraan häntä.”

Ja niin totuudenetsijä lähtee seuraamaan Moosesta. Ja Mooses vie hänet tietoon ja Kristuksen luo, sillä edellytyksellä vain, että hän todella seuraa häntä Mestarina. Hän voi ottaa myöskin jonkun toisen mestarin, esimerkiksi Buddhan, ja silloin hän ottaa kaikesta, mitä Buddha on puhunut, selvän ja lähtee Buddhan elämänohjeita seuraamaan. Ja hän voi olla varma siitä, että kun hän seuraa niitä, hän pääsee tietoon ja Buddha vie hänet Kristuksen luo. Sama, minkä historiallisen mestarin hän ottaa, se vie hänet Kristuksen luo. Mutta ainoastaan sillä edellytyksellä, että hän kokonaan seuraa mestaria, eikä epäile. Epäily on kielletty siltä ihmiseltä, joka etsii mestaria. Aina on sanottu: kun sinä kuljet tällä tiellä eteenpäin, älä katso taakse, älä epäile. Älä päästä mitään ajatuksia enää itseäsi vaivaamaan. Silloin, kun etsit totuutta järjelläsi ja tavoittelit teosofista elämänymmärrystä, silloin ne epäuskot ja epäilykset olivat paikallaan. Mutta silloin, kun olet tullut siihen kohtaan: minä en tiedä mitään — mutta myöskin vakavasti tunnet: minä olen semmoinen olento, jonka pitää saavuttaa totuuden tieto — silloin älä epäile, silloin ei saa epäillä, silloin vaaditaan uskoa, silloin täytyy kulkea eteenpäin niin sanotulla

kaidalla tiellä ja seurata joko jotain mestaria taikka sitten kulkea itse niinkuin nuorallatanssija, päättäen itse jokaikisestä askeleesta, mutta muistaen aina, että se on kulkemista nuoralla. Buddha sanoi: se on kulkemista partaveitsen terällä, kulkemista kuilun partaalla. Yksi ainoa harha-askel ja partaveitsi leikkaa sinua. Todellinen esoteerinen tie on aina vaativainen. Sentähden, sanoo madame Blavatsky, on turvallisempaa kulkea sitä tietä jonkun mestarin opastamana, historiallisen mestarin turvissa. Ottakaamme, niinkuin minä tässä Ruusu-Ristissä aina koetan sanoa, Jeesus Kristus oppaaksi. Hän on ehdottomasti pätevä ja turvallinen opas. Kun syventyy Hänen neuvoihinsa ja noudattaa Hänen kaikkia käskyjään viimeistä pilkkua myöten, silloin ei ole hätää. Mutta niin kauan kuin me tahdomme leikkiä, olla vapaita vallattomuudessa, niin kauan on turhaa ruveta jonkun mestarin etsimiseen. Mutta kun olemme tulleet kriittilliseen kohtaan, silloin vaaditaan meiltä uskoa ja silloin meidän on kuljettava eteenpäin mestaria kohti. Ja silloin on myöskin yksi asia varma, ja se on: me löydämme mestarin. Se on se ihmeellinen asia, joka on varma. Voi sattua niin, että me olemme niin valmiit hengessämme, että mestari tulee meidän luoksemme vaikka tässä fyysisessä maailmassa tai voi sattua niin, että valmistuessamme rakennamme toista käyttövälinettä, että pääsemme ulkopuolelle fyysillistä ruumista säilyttämällä tajuntamme ja kohtaamme mestarin siellä. Joka tapauksessa, kun olemme valmiit, mestari tulee.

Tätähän madame Blavatsky tahtoi teroittaa omalla elämällään. Hän näytti omalla elämällään, kuinka rajattomasti hän luotti mestariin, kuinka hän oli tottelevainen mestarille pikku seikkoihin saakka. Sentähden hänen elämänsä on meille myös todistus siitä, että mestareita on ja että ihminen voi olla personallisessa suhteessa omaan mestariinsa ja tuntea niitä

useampiakin. On paljon ihmisiä kristikunnassa, paljon n.s. uskovaisia, jotka sanovat itselleen ja toisille, että he ovat personallisessa suhteessa Jeesuksen Kristuksen kanssa. He luulevat, kuvittelevat, että ovat tekemisissä Jeesus Kristuksen kanssa. Jossakin tapauksessa tämä voi olla totta, sillä miksei heidän keskuudessaan voisi olla kehittyneitä salatieteilijöitä, esoteristeja. Mutta hyvin usein on tämä sitä, että ihminen on vain tuolla kohdalla, että hän on päässyt pieneen psyykkiseen kosketukseen korkeamman Minänsä kanssa, hänessä olevan Vapahtajan kanssa. Ja siihen kokemukseen ovat aina jotkut uskovaiset päässeet. Se antaa heille uutta rohkeutta ja sisäistä varmuutta ja he tuntevat olevansa yhteydessä Jumalan kanssa. Ja se on aivan oikein. Mutta he jäävät sille kohdalle, jolleivät osaa kulkea eteenpäin.

Kun ihminen sitten löytää mestarin, kun ihmisen oma mestari tulee hänen luokseen ja kun hän siis pääsee personalliseen suhteeseen mestarinsa kanssa, silloin mestari itse antaa hänelle uusia ohjeita ja opetuksia. Kun hän on uskollisesti, sanokaamme, seurannut Mooseksen kaikkia elämänneuvoja ja sitten tavannut mestarinsa — sen ei tarvitse olla Mooses, vaan joku toinen — niin tämä mestari on tietysti aivan tyytyväinen siihen, että hänen opetuslapsensa on seurannut Moosesta, mutta tämä hänen oma mestarinsa sanoo silloin hänelle: Nyt tee niin ja niin. Ja hän antaa hänelle yksityiskohtaisia neuvoja hänen elämänsä suhteen. Ja siitä lähtien, kun totuudenetsijä, esoteristi, on näin löytänyt mestarinsa, siitä lähtien hänen etsimisensä kaidalla tiellä on paljon nopeampaa kuin koskaan ennen, joskin myöskin paljon vaikeampaa. Hänestä pitää silloin ehdottomasti kehittyä ihmiskunnan auttaja. Ja kuten viime kerralla huomautimme, niin juuri Helena Blavatsky on meille esimerkki siitä, kuinka

itsensä unohtavaksi, väsymättömäksi, uskolliseksi, kärsivälliseksi ja ahkeraksi ihmisen täytyy tulla.

Esoteerinen teosofia

“Kun ihminen, totuudenetsijä on saavuttanut teosofisen maailmankatsomuksen, omaksunut jälleensyntymisen ja karman ja seitsemän periaatetta ja mitkä tahansa teosofiset opit, niin kuta vakavampi hän on, sitä pikemmin hänelle tulee seuraava kohta: *mutta todellisuudessa minä en oikeastaan tiedä mitään.*”

Pekka Ervast osoittaa esitelmässään kaksi vaihtoehtoista tietä päästä eteenpäin: joko “hänen katseensa on yksistään suuntautunut siihen mestariin, jota hän ei vielä tunne, mutta jonka hän koko olemuksellaan uskoo olevan. Ja silloin hänen elämänsä on tavattomasti yksinäistä, vaikeaa ja jylhää, sillä hän tavallaan silloin erottautuu koko ihmiskunnasta ja kulkee suoraan yksin itse joka hetki päättäen, miten hän astuu.” Tai “hän katselee ympärilleen ja huomaa, että ihmiskunta on elänyt kauan ja että sen historian aikana on esiintynyt silloin tällöin viisaita olentoja, suuria vapahtajaolentoja. Hän näkee, että on esiintynyt Jeesus Kristus, Gautama Buddha, Zarathustra, Mooses, Lao-tse, Konfutse, Indian rishit, Egyptin Hermekset, Kreikan Orfeukset j.n.e. Hän näkee, että on paljon viisaita olentoja esiintynyt ihmiskunnan historiassa ja hän sanoo itselleen: nuo ovat niin selvästi, silmiinpistävästi viisaampia kuin minä. Otan yhden niistä ja luotan hänen opetuksiinsa, hänen elämänneuvoihinsa.”